

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus I. De missione in possessionem ex primo decreto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

interlocutoriam sententiam, v. g. dilationem petitam denegando, pars appellet, & appellatione non admittā recedat, contestari censeatur, quod nolit coram Iudice hoc litigare, quamobrem iudex, qui appellationem rejecit, non citatā amplius parte, ad alia, quæ in iudicio agenda sunt, imò etiam ad definitivam sententiam justè, ac validè procedere possit, præterquam si interpositæ appellationi renuntiavit.

1322. Not. autem hoc intelligendum esse, si verbo, vel factò sufficienter significavit, quod coram hoc Iudice nolit amplius litigare, & quidem quoad totam causam; nam, si solum quoad unum actum iudicii, vel articulum tantum; tunc in ordinè ad alios iterum citari debet; sic gloss. in dict.

c. 2. V. non tenetur; & Tiraquel. de Re-tract. lig. 2. 1. gloss. 9. n. 162.

Not. 2. si contingat in dato casu, non obstante appellatione ab interlocutoria, per Iudicem à quo rejecta, ferri sententiam; condemnatum (etsi prior appellatio rejecta sit) posse intra tempus debitum (nempe novendium) appellare, nisi constet priorem appellationem fuisse manifestè frivolam; ut habetur in Clem. unica h. t.

Not. 3. quando dicimus in proposito casu, Iudicem à quo nihilominus posse procedere ad definitivam, accipiendam esse, si casus ex iis sit, in quibus licet etiam contrā absentem procedere, de quo in tit. 6. ut litè non contest. & c. prout 4. h. t. de quò supr. n. 1310.

QVÆSTIO XV.

IN TIT. XV. DE EO, QUI MITTITUR IN POSSESSIONEM, CAUSA REI SERVANDÆ.

1323. **E**X supra dictis constat, Actorem, propter contumaciam Rei, quandoquè mitti in possessionem rei petitæ, vel bonorum ejus, contra quem agit. Unde priori titulo, ubi actum est de Contumacia, cujus effectus est inter alia, etiam hæc missio in possessionem, meritò subnectitur titulus iste, de eo, qui mittitur in possessionem. Quoniam autem hoc fit dupliciter, nimirum ex primo, vel secundo decreto Iudicis, antereliqua exponendum erit, quid veniat nomine utriusquè decreti?

ARTICULUS I.

De missione in possessionem ex primo decreto.

1324. **P**rætermisissis aliorum definitionibus, missio in possessionem bonorum, causâ rei servandæ, quâ fit ex primo decreto, videtur rectè definiti, quod sit jussus Iudicis, quo Actor, propter contumaciam Rei, mittitur in possessionem bonorum custodiae causâ, ut ea pignoris loco detineat, donec

Reus compareat, vel respondeat; prout innuavimus superius à n. 1262. De hoc agitur c. Constitutis 1. h. t. Cum enim Prior, & Canonici de Guiseburch coram Iudicibus delegatis agerent contra Præpositum de Berillo, super possessione Ecclesiæ de Lamento, & Præpositus contumax esset, Prior missus est in possessionem Ecclesiæ, custodiae causâ; cum autem intra annum Præpositus cautionem non obtulerit de parendo juri (licet voluntatem offerendi habuerit, & pars altera recipere parata fuerit) Alexander III. decrevit, ut post lapsum anni, veram possessionem Ecclesiæ Prior absque contradictione retineat, salvo jure proprietatis, si super ea Præpositus, actionem intentare voluerit. Ex hoc textu deducitur, de jure canonico, propter contumaciam Rei, posse fieri missionem in possessionem, etiam in juribus Spiritualibus, nisi agitur de jure beneficii, propter dicenda in seqq. ex c. 1. eod. in 6.

1325. Quamvis autem, etiam jure civili, idem dispositum sit; jure tamen canonico in personis, & negotiis Ecclesiasticis rigor legum non exigitur, ut colligitur ex c. Ad hæc 1. de

de dolo, ubi, cum Herfordensis Episcopus ex Alexandro III. quæsiuisset, an, cum contingat Actorem multoties mittendum esse in possessionem causâ rei seruandâ, propter absentiam partis aduersâ, & per ejus dolum siue potentiam non possit rem custodiendam nancisci, ac imminente fine anni, Reus (ne possessionem amittat) debitam offerat cautionem; cujusmodi sit pœnâ multandus, quia iussioni non paruit Judici? Pontifex respondit: quod in Ecclesiasticis personis, & negotiis rigor, & distinctio juris non requiratur: sed (cum iustitia propter hoc non periclitetur) patienter admitti debeat; cum Reus, per cautionem, standi iudicio, se astringit.

1326.

Deducitur 2. ad pœnam contumaciæ declinandam non sufficere habuisse voluntatem tantum, cautionem præstandi de parendo juri, si in effectu præstita ea non fuit, modò facultas non desit eam præstandi; cujus ratio est, quia voluntas, etiam in pœnalibus, non sufficit, ubi factum desideratur, modò non desit facultas præstandi factum, v. g. cautionem intra tempus debitum; sic gloss. in c. Constitutis. V. Parati; nam ubi factum excludit necessitas, voluntas pro facto recipitur; quod etiam procedit, si per Adversarium steterit, quo minus factum præstetur, v. g. si cautionem recipere nolit, aliâs præstandam; ut colligitur ex textu junctâ gloss. V. Parati; id, quod procedit, de omni iusto impedimento, ex c. cum secus 2. h. t.

1327.

Nam, cum inter Abbatissam, & Conuentum de SS. Trinitate, ex una parte; & Subdecanum ex altera parte controvertetur, super quadam Ecclesia, & controvertitur à Sede Apostolica tribus Judicibus delegata fuisset, qui Moniales ob contumaciâ Subdecani, miserunt in possessionem rei petita; causâ custodiâ, idquæ intellexisset Subdecanus; hic accessit ad unum delegatorum (nam alter eorum mortuus, tertius autem absens erat) eiquæ oblatâ cautione, petiuit in possessionem restitui, sed obtinere id non potuit: quo intellecto respondit Clemens III. non obstante, quod interim annus elapsus sit, Subdecanum receptâ ab ipso cautione de parendo juri, in possessionem restituum esse, si per ipsum non steterit, quo minus intra annum cautionem dederit, possessionemquæ receperit;

ubi per ea verba: si per ipsum non steterit, clarè innuitur, contumaciæ pœnam non incurri, propter non præstationem facti (cautionis v. g.) si per ipsum non stetit, qui cæteròquin præstare debebat.

Deducitur 3. quod effectus primi decreti, quo quis mittitur in possessionem bonorum ex actione reali, sit, quod primo anno ea habeat in custodiam, quasi pignoris loco; quin lucretur fructus, ut colligitur ex L. 5. §. 16. ff. ut in possess. legat. ibi: nempe fructus custodire, & cætera debeat, & pati quidem Reum colere agros, & fructus redigere sed custodire actorem fructus oportebit, ne à Reo consumantur: quod si reus nolit fructus colere, permittendum erit Actori cogere fructus, & coactos serbare. Quin imò, si tales sint fructus, quos primo quoque tempore venire expediat, vendere quoque Actori permittendum est, & pretium serbare. Dixi: ex actione reali; nam si ex actione personali, non evadit primo anno verus eorum possessor, nimirum, etiam civiliter, cum, ut constat ex cit. §. 16. tunc non lucretur fructus; nec usufruciat. Dixi 2. primo anno; nam post annum, si Reus perseveret in contumacia, lucretur Actori fructus; quia constantem possessionem acquirit, ut colligitur ex c. 1. h. t. ibi: ideoque decernimus, ut amodo possessionem præscriptæ Ecclesiæ (salvo jure, quod idem Præpositus in petenda Ecclesia habere dignoscitur) absque contradictione qualibet habeatis; his propositis:

Notandum ulterius, illis Judicibus competere potestatem mittendi in possessionem bonorum, qui saltem mixtum imperium habent; quamvis Haunoldus tom. 5. tr. 1. n. 17. id tribuat habenti etiam simplicem jurisdictionem, de qua L. 2. ff. de jurisd. ibi: cui jurisdictione data est, ea quoque concessa esse videntur, sine quibus jurisdictione explicari non potest; ubi statim L. 3. subjungitur sermo de imperio, utiquæ tanquam specie, sine qua potest jurisdictione intelligi; & illud dividit in merum, & mixtum, & additur: mixtum, est imperium, cui etiam jurisdictione inest, quæ proposito non minus ridicula foret, quam hæc: homo est, cui etiam animal rationale inest: si simplex jurisdictione, & mixtum imperium de se convertibiliter dicerentur, quia nihil potest dici: sibi inesse; quod etiam satis indicat

dicat particula *etiam*, quasi diceretur: imperium mixtum est, cui præter id, quod est speciale Imperii, inest id, quod alioquin est speciale jurisdictionis simplicis, seu specialis; quo fit, non esse idem, ut quidam volunt, *jurisdictionem simplicem, & mixtum imperium*; sed illam, etsi non careat omni potestate coercendi, esse, quæ servit officio Judicis mercenario; istud, quod nobili; sed de hoc alibi.

1330. Not. 2. facultatem petendi missionem ex primo decreto concessam omnibus Creditoribus, quibus aliquid debetur præ, vel indiem, aut sub conditione, aliisque casibus, in quibus illis datur actio, prout dicitur L. 6. ff. ex quibus causis in possess. ca. tur, ibi: *in possessionem mitti solet Creditor, etsi sub conditione ei pecunia promissa sit*; & exponitur L. 14. de Judicis, ibi: *in omnibus bonæ fidei judiciis, cum nondum dies præstandæ pecuniæ venit, si agat aliquis ad interponendam cautionem, ex justa causa condemnatio fit*.

1331. Not. 3. si ex pluribus Creditoribus unus vel alter impetret hoc primum decretum, seu iussum Judicis; omnibus quidem, etiam iis, qui non petierunt, prodesse iussum, sed cum discrimine, de quo videri potest Lex 10. C. de bonis auctorit. Jud. possid. Potest autem hæc missio fieri in bona debitoris non tantum libera; sed etiam feudalia, emphyteutica, &c. cum ex hoc nihil præjudicetur Domino directo, & obtineatur finis primi decreti, qui est, ut debitor hoc modo fatigatus desinat esse contumax.

1332. Not. 4. sub opinione esse, an ex primo decreto missus in possessionem bonorum, consequatur jus pignoris in illis? ratio negandi videtur, quia qui tenet pignus, verè possidet; missus in possessionem ex primo decreto non possidet; ergo; sed Resp. quòd omnino possideat loco pignoris ex L. 2. C. qui potiores in pign. habeantur, ibi: *si decreto Pratoris, qui de fideicommissio jus dixit, in possessionem fundi hereditarii fideicommissio conditionalis servandi gratia prius inducti estis, quam Adversarius vester in causam iudicati ejusdem fundi pignus occupaverit, jussu ejus, qui jure sententiam exequabatur, tempore potiores estis. Nam cum de pignore utraq. pars contendit, prævalet jure, qui prævenit tempore. Ad hoc autem sufficit possessio*

Tom. II.

naturalis, quam habet missus ex primo decreto; licet careat civili.

Not. 5. eum, qui missus est in possessionem causâ rei custodiendæ, ex actione personalis, non habere custodiam privativè ad Dominum, quam vis aliqui fecus centent, si ex actione reali; prima pars est ex L. 5. ff. Ut in possessionem legatorum, ibi: *is, cui legatorum, fidei, vè commissorum nomine non cavetur, missus in possessionem, nunquam pro Domino esse incipit, nec tam possessio rerum ei, quam custodia datur: neque enim expellendi heredem jus habet, sed simul cum eo possidere jubetur, ut saltem radio perpetua custodia extorqueat heredi cautionem: rationem secundi dant, quia talis nec fructus capit, nec rem usucapit; sed hoc non obstat, quo minus cumulativè cum Domino custodiam habeat, nisi causa discordiarum cogeret Judicem, eam uni adjudicare.*

Not. 6. effectum primi decreti tolli posse. 1. si Reus contumax intra lapsum potestatis à die primi decreti cum effectu, contumaciam purget; quod fit primò, si caveat, seu satisdet de se sistendo iudicio, & solvendis expensis interim factis ab Actore; ut constat ex c. Constitutis, de quo à num. 1324. deinde, si probet, se iusto impedimento non facile removibili prohibendum fuisse, quò minus intra terminum sibi à jure præfixum compareret, præstaretque, quod jure debebat, ut diximus ex c. cum sicur, de quo à n. 1327. purgatâ porrò legitime contumaciâ, fit restitutio perinde, ac si primum decretum non fuisset; & in causâ procedendum erit.

Not. 7. in casu, quò quis ex primo decreto mittitur in possessionem, sed impeditur, potentiâ Adversarii, aliove casu, competere illi actionem in factum, ad hoc, ut, quanti suâ interest non fuisse admissum, præstetur, L. 15. §. fin. ff. de damno infecto, ibi: *Si quis ex hoc edicto à Præatore in possessionem missus non est admissus, in factum actione uti poterit, ut tamen præstetur ei, quantum præstari ei oporteret, si de ea re cautum fuisset: extenditur enim actio in id tempus, quo damnum committitur; quòd etiam habetur in L.*

4. §. Prator, ff. ne vis fiat ei, qui in poss.

* * *

Ti

ARTI-